

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์จิตรกรรมจีนสมัยราชวงศ์ซ่ง (ค.ศ.960-1279)
เชิงปรัชญา

ชื่อนิสิต

น.ส. สุวรรณี กาวสกใส

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา สถาอานันท์
รองศาสตราจารย์ วิจิตร เกกวิสิษฐ์

ภาควิชา

ปรัชญา

ปีการศึกษา

2529

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นความพยายามที่จะแสดงให้เห็นว่า แนวความคิดทางปรัชญาและศาสนาอันโคก เคนอยู่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง ไค้มีอิทธิพลในการกำหนดลักษณะของภาพทิวทัศน์และภาพธรรมชาติในสมัยนั้น ลักษณะเด่นของภาพคือ การยืนยันในอุมคคิและมโนธรรมทางปรัชญาและศาสนาของจีน เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ เกี่ยวเนื่องกับแนวความคิดทางจักรวาลวิทยา ภาววิทยา ญาณวิทยา อภิปรัชญาและจริยธรรม

ปัญหาที่ตามมาคือ อุมคคิและมโนธรรม เหล่านี้คืออะไรบ้าง และปรากฏ เป็นนัยยะในภาพอย่างไร จากการวิเคราะห์พบว่า จิตรกรรมประเภทนี้คืออุมคคิและมโนธรรมทางปรัชญาและศาสนาเป็น 2 แนวทางควบกันคือ 1. ลือควยระบบสัญลักษณ์ 2. ลือควยการแสดงออก ในแง่ของระบบสัญลักษณ์นั้น เกี่ยวข้องกับความคึกทางจักรวาลวิทยาและอุมคคิในชีวิตโดยทั่วไปของชาวจีน การเข้าใจความหมายเหล่านี้ขึ้นอยู่กับกรมองภาพและการเข้าใจระบบสัญลักษณ์ของจีน ส่วนแง่การ แสดงออกนั้นถือว่าทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์ของจิตรกรรมจีนประเภทนี้ เรียกว่า ทฤษฎีการ แสดงออก ซึ่ง เป็นสิ่งสำคัญที่ชี้ให้เห็นว่าจิตรกรรมจีนประเภทนี้อยู่ในฐานะที่เป็นวิถีแห่งการแสวงหาสัจจะ รวมทั้งการ เข้าถึง และการแสดงออกถึงสภาวะจิตขณะ เข้าถึงสัจจะของบูรพาคควยญาณหยี่ว ทางอชัคคิกฤตญาณ

เนื้อหาสำคัญของงานวิจัยนี้คือ การวิเคราะห์และทำความเข้าใจในทฤษฎีดังกล่าว ทั้งในแง่ของวิธีการ และ เนื้อหาที่แสดงออก พร้อมทั้งยืนยันความมื่ออยู่จริงของทฤษฎีนี้ โดยรวบรวมคำกล่าวยืนยันของจิตรกรและนักวิจารณ์งานจิตรกรรมในสมัยนั้นมาประกอบกับข้อความ

สนับสนุนของนักวิจารณ์ศิลปะไปทั้งในอดีตและในปัจจุบัน

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์คือวิธีการและเนื้อหาของทฤษฎีการส่งออกของจิตรกรรมประเภทนี้ชี้ให้เห็นว่า ความสำคัญของภาพมีไคอยู่ที่ตัวภาพ ตรงกันข้ามกับอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างจิตรกรและภาพเขียน หรือประสบการณ์ทางศิลปะอันเป็นสิ่งเดียวกันกับประสบการณ์ทางศาสนา นอกจากนี้ การศึกษาความหมายของภาพแทนที่จะศึกษาจากคุณสมบัติของภาพแต่เพียงอย่างเดียว กลับต้องศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจหรือแรงบันดาลใจและสภาวะจิตของผู้วาดในการสร้างสรรค์ผลงานด้วย

ขอเท็จจริงดังกล่าวมานี้ ได้สร้างเงื่อนไขและข้อจำกัดในการเข้าใจในการเข้าใจความหมายของจิตรกรรมประเภทนี้ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของความรู้ทางอรรถศาสตร์ศึกษาหรือความรู้ในความจริงซึ่งเป็นอัตวิสัยและเป็นปัจเจกภาพ ที่สำคัญคือธรรมชาติของการสื่อความหมายด้วยภาพเขียนนั้น ไม่อาจอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับความหมายของอภิมลคติ มโนทัศน์และประสบการณ์ทางปรัชญาและศาสนาได้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบเหมือนกับการอธิบายด้วยภาษา อย่างไรก็ตาม ข้อดีของการสื่อความหมายโดยภาพเขียนก็มีเช่นกัน กล่าวคือ ภาพทิวทัศน์และภาพธรรมชาติในสมัยราชวงศ์ซ่งสามารถแสดงออกถึงความรู้สึกอารมณ์ในการเข้าถึงคุณธรรมทั้งทางอรรถศาสตร์ศึกษาไคดีกว่าการอธิบายด้วยภาษา